

státu, má být použito k úhradě nákladů, způsobených státu provedením tohoto zákona.

Z ustanovení toho je zřejmo, že plátcem uvedené 5% přírážky je pachtýř, příjemcem jejím stát, a že vlastníku nemovitostí neplynou z tohoto zákonného ustanovení ani žádné povinnosti ani výhody. Názor tento potvrzuje také zpráva zemědělského výboru poslanecké sněmovny č. 1500/1921, v níž výslovně se uvádí, že zemědělský výbor uznal za spravedlivé, aby vedle vlastníků (§ 26 odst. 1) i pachtýři, jimž se dostává půda do vlastnictví, přispěli náležitě k úhradě nákladů, jež vzniknou státu prováděním zákona ve prospěch jich vydaného.

Je-li však povinnost platit 5% přírážku uložena zákonem pachtýři, tedy nabyvateli nemovitosti, a příjemcem jejím je stát, nikoliv zcizitel nemovitosti, pak nelze uvedenou 5% přírážku pokládati ani za břemeno nabyvatelem převzaté, ani za vedlejší plnění mimo kupní cenu smluvené, a nelze ji proto ve smyslu odst. 2 § 5 dávk. řádu č. 545/1919 Sb., jehož jest v daném případě použití, ježto jde o převody, které se staly dne 26. prosince 1921 a 23. února 1922, připočítávati ke zjištěné zcizovací, resp. soudem stanovené přejímací ceně. Opačný názor žal. úřadu nemá proto opory v příslušných zákonných předpisech.

Pokud pak nař. rozhodnutí odůvodňují svůj zamítavý výrok tím, že strana nemá nároku, aby se při výpočtu dávky vycházelo z toho, co strana skutečně obdržela, a že proto je nerozhodna okolnost, že zcizitel musí na základě speciálního zákonného ustanovení odvésti částku kupní ceny státu, nelze odůvodnění to uznati za správné již proto, že v daném případě nejde, jak shora dovozeno, o 5% srážku z přejímací ceny, kterou nese zcizitel podle odst. 1 § 26 zák. č. 318/1919 Sb., nýbrž o 5% přírážku k přejímací ceně, kterou platí podle § 1 f) odst. E zák. č. 166/1921 Sb. pachtýř ve prospěch státu.

Č. 11.934.

Samospráva obecní: Podle § 102 obec. zřiz. čes. může státní úřad dozorcí zakázati výkon usnesení, kterým obecní zastupitelstvo učinilo protestní projev proti výtržnostem v obci jiné.

(Nález ze dne 23. května 1935 č. 16.078/35.)

V ě c: Obec St. proti zemskému úřadu v Praze o zastavení protestního projevu obecního zastupitelstva.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Obecní zastupitelstvo v St. usneslo se ve schůzi dne 28. července 1932 na protestním projevu proti událostem v D. Výměrem z 19. srpna 1932 zakázal okr. úřad v Děčíně podle § 102 obec. zřiz. provedení tohoto usnesení, poněvadž jím obecní zastupitelstvo vybočilo z mezí své působnosti. Nař. výměrem zamítl zem. úřad v Praze odvolání obce do tohoto výměru z těchto důvodů: »S názorem odvolání, že

nikomu, a tedy ani obci nemůže se upřít právo, aby s mravního hlediska posoudila události v D., nelze souhlasiti. Pokud totiž jde o právnické osoby, omezuje již přímo ústavní listina v § 117 pro ně možnost volného projevu hranicemi jejich působnosti. Rozsah samostatné působnosti obce je stanoven v § 28 ob. zřiz. tak, že obci náleží jednati a usnášeti se o všem tom, co se nejprv a předem dotýče jejího prospěchu a v jejích mezích vlastními silami může býti opatřeno. Může se tedy každá obec zabývatí jen takovými věcmi, které se dotýkají jí samé a jejího prospěchu, a nikoliv událostmi, přihodivšími se v jiné obci bez jakékoliv souvislosti s obcí vlastní. Pokud se stížnost dovolává zájmu obce na pořádku a klidu ve státě a všeobecného zájmu na volném výkonu občanských a lidských práv, třeba podotknouti: O událostech v D., ať již jsou posuzovány s jakéhokoliv stanoviska, nelze se vůbec důvodně domnívati (stížnost to ostatně rovněž netvrdí), že z nich snad nastává nebo hrozí úplná právní nejistota a tím i možnost bezprostředního porušení zákonných práv a zájmů obce, kdy jedině bylo by možno připustiti, aby obec o nich jednala. V oboru péče o bezpečnost pak obci náleží podle cit. § 28 jen místní policie, kdežto starati se o pořádek a zákonitost s hlediska celostátního přísluší státu. Proto také mohla by obec jednati o bezpečnosti občanských a lidských práv jen s hlediska této místní policie, není však po zákonu povolána, aby zastupovala práva a zájmy všech občanů, resp. všech občanů určité národnosti. Právem tedy uznal okr. úřad, že obec oním usnesením vybočila z mezí své působnosti.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Stížnost namítá především, že usnesení obecního zastupitelstva, jehož provedení bylo zakázáno, neobsahuje nic, co by bylo v rozporu se zákonem. Touto námitkou jde však stížnost mimo, ježto provedení sporného usnesení obecního zastupitelstva nebylo zakázáno proto, že by snad obsahem svým odporovalo zákonu, nýbrž proto, že obecní zastupitelstvo vystoupilo jím z mezí své působnosti. Po této stránce stížnost především namítá, že o vybočení z mezí působnosti lze mluvit jen tehdy, kdyby obecní zastupitelstvo projevem svým zasáhlo do cizí právní sféry, což prý se v daném případě nestalo.

Námitka tato spočívá na nesprávném právním názoru. Volný projev mínění je zaručen §em 117 úst. listiny právnickým osobám jen v mezích jejich působnosti. Projev mínění, který vybočuje z těchto mezí, pozitivním zákonným předpisem stanovených, je již proto nezákonný, třeba by zároveň nezasahoval do právní sféry subjektu jiného.

Stížnost namítá dále, že i obec má bezprostřední zájem na tom, aby v celém území státu panoval klid a pořádek, a aby elementy, které veřejný klid a pořádek ruší, byly pohnány k zodpovědnosti a potrestány. Neméně je prý ve všeobecném zájmu, aby byla státním občanům bez rozdílu národnosti státní mocí zabezpečena volná účast na jejich státně-občanských a lidských právech.

Tu však stížnost přehlíží, že podle § 28 ob. zř. čes. působnost obce obsahuje v sobě sice vůbec vše, avšak jen to, co se »předkem a nejprve

prospěchu obce dotýče, a v mezích jejích vlastními silami opatřeno a provedeno býti může«. Tím bylo vyjádřeno, že do zákonné působnosti obce spadají jen takové záležitosti, které se dotýkají nebo jsou způsobily dotknouti se jejích zájmů, vyplývajících z místního společenství a jím vymezených. Jiné zájmy, třeba by se dotýkaly obyvatelů obce jako příslušníků vyšších společenských skupin nebo politických svazů, nelze pokládati za zájmy obce, a nejsou proto obce povolány, aby takové jiné zájmy svého obyvatelstva hájily.

I udržování veřejného klidu a pořádku jest jen v uvedeném rozsahu zájmem obce ve smyslu § 28 obec. zřiz. čes., k jehož ochraně jest obec vybavena právem místní policie. Porušení veřejného klidu a pořádku dotýká se proto zájmů obce jen potud, pokud stalo se v obci samé, nebo aspoň je-li obava, že bude mít bezprostřední zpětný účinek na poměry v obci.

Nař. rozhodnutí zjišťuje, že není důvodu se obávati, že by z události v D. mohla hroziti úplná právní nejistota a tím i možnost bezprostředního porušení zákonných práv a zájmů stěžující si obce. St-lka proti tomu uvádí, že to, co se stalo v D., může prý se zítra přihoditi v její obci, aniž by obec mohla tomu zabrániti svými nepatrnými prostředky, a obec prý jen konala svoji povinnost podle § 60 obec. zřiz., když upozornila státní moc na možné důsledky takových událostí.

Avšak pouhá zcela všeobecná možnost, že by se mohly události, které se kdesi přihodily, také někdy přihoditi ve st-lčině obci, nemůže vyvrátiti zjištění žal. úřadu, že události v D. nevzbuzují obavy, že by mohly mít bezprostřední zpětný účinek na poměry v obci st-lčině. Ostatně mohly by takové obavy ospravedlniti jen nárok obce u politického úřadu podle § 60 obec. zřiz., ve stížnosti dovolaného, nikoli však sporné usnesení obecního zastupitelstva, které neobsahuje žádost na politický úřad ve smyslu § 60 obec. zřiz., nýbrž kritiku jen události v D. a postup státní moci při nich.*)

Č. 11.935.

Samospráva obecní: Předmětem dozorčího zákroku podle § 102 obec. zřiz. čes. může býti také úřední činnost starosty obce co do stanovení pořadu jednání pro schůzi obecního zastupitelstva a co do projednání jeho.

(Nález ze dne 23. května 1935 č. 16.081/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 8561/30.

Věc: Město P. proti zemskému úřadu v Praze o zákaz jednati o předmětu daném na program schůze městského zastupitelstva.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem ze 14. července 1932, adresovaným starostovi města P., zakázal okr. úřad v Děčíně podle § 102 ob. zř., aby ve schůzi

*) Stejně též nál. z 23. května 1935 č. 16.079 a 16.080/35.